

Nämndplan med budget 2025

Servicenämnden

Innehållsförteckning

1 Nämndplanens syfte och funktion i styrmodellen	3
2 Förutsättningar inför 2025	4
3 Mål och uppdrag	6
4 Hantering av nulägesanalysens förslag på förbättringar, effektiviseringar eller besparingar	13
5 Ekonomisk sammanfattning	16
6 Organisation och basverksamhet	19

1 Nämndplanens syfte och funktion i styrmodellen

Varje nämnd fastställer årligen en nämndplan. Nämndplanen utgår från kommunens vision och kommunfullmäktiges beslutade mål och budget. Planen sammanfattar och beskriver hur varje nämnd ska nå fastställda mål och uppdrag, beskriver planerade aktiviteter under det kommande året samt redovisar de ekonomiska ramarna på verksamhetsområdesnivå.

Nämndplanen är en del av kommunens styrmodell. Styrmodellens process visualiseras nedan:

Nytt för nämndplan 2025 är att respektive nämnds nulägesanalys förslag på förbättringar, effektiviseringar och besparingar hanteras i kapitel fyra där en prioritering fastställs.

2 Förutsättningar inför 2025

2.1 Ordförande har ordet

Serviceförvaltningen bedömer att mål uppnås och uppdrag genomförs utifrån föreslagen nämndplan.

Ekonomiskt finns det för serviceförvaltningens verksamheter utmaningar 2025 med ökade kostnader pga prisökningar på produkter och tjänster. Verksamheterna har inför servicenämndens arbete med budget för 2025 inte haft möjlighet att skapa ett utrymme motsvarande 0,5–1 % av sina bruttokostnader för att på så sätt kunna ge förutsättningar för centrala utvecklingsmedel och oförutsedda kostnader men avser att under 2025 komma i gång med ett arbete för att skapa detta utrymme för budget 2026 enligt gällande riktlinjer.

Sammantaget innebär det ekonomiska läget att det ekonomiska resultatet för serviceförvaltningen måste följas nogsamt under första delen av 2025 för att kunna sammanfatta läget inför arbetet med budget för 2026.

Även vad gäller serviceförvaltningens personal konstateras utmaningar då sjukfrånvaron bland förvaltningens personal fortsatt är hög och särskilt för verksamhetsområde kost. Därför är det viktigt att följa sjukfrånvaron under 2025 där stort fokus fortsatt kommer att läggas på att öka frisknärvaron

2.2 Förbättrings- och utvecklingsområden

Inför kommande år beskrivs kortfattat servicenämndens förslag till åtgärder nedan på kort sikt, fram till 2025-12-31. En mer detaljerad beskrivning på åtgärder redovisas under avsnitt 4. Servicenämnden ser behov av förbättra och utveckla följande punkter:

- Minska sjukfrånvaron och skapa hållbara arbetsplatser.
- Samverka med övriga förvaltningar
- Fortsatt utveckling avseende ökad digitalisering och robotisering.
- Tydliggöra IT-enhetens organisatoriska placering och budget.
- Skapa "byggstandard i Ale" kommun.
- Effektivisering och optimering av energiförbrukning.
- Samordningseffektiviseringar inom enhet park och anläggningar.
- Kontinuitetsplan fastighet 2025.

2.3 Lagändringar som påverkar nämndens verksamheter

Nationella riktlinjer för offentliga måltider

Skollagen ställer krav på att skolmåltiderna ska vara kostnadsfria och näringsriktiga. Nya nordiska näringsrekommendationer lanserades 2023. Livsmedelsverket har startat arbetet med att uppdatera kostråden och de nationella riktlinjerna för offentliga måltider, vilket förväntas vara klart under 2025.

Nya byggregler från Boverket

Boverket genomför nu omfattande förändringar i myndighetens byggregler (BBR). Beslut om nya regler väntas fattas i december 2024 och börja gälla från 1 juli 2025. När beslut fattats kommer serviceförvaltningen vara involverade i förberedande aktiviteter inför ikraftträdandet.

2.4 Omvärldsfaktorer som påverkar nämndens verksamheter

Krig, extrema väderförhållanden och andra omvärldsfaktorer påverkar livsmedelsutbud, kostnader för inköp av varor och tjänster och därmed servicenämndens verksamheter. Förändringar i befolkningsprognoser är ytterligare omvärldsfaktorer som påverkar nämndens samtliga verksamhetsområden då flera av nämndens verksamheter utförs och planeras i förhållande till elevunderlag, antal brukare, antal inflyttade till kommunen mm.

Befolkningsprognosen används som planeringsunderlag för kommunens budget, lokalplanering och byggnation av förskolor, skolor och äldreboenden. Det pågår flera större omvärldsförändringar som påverkar prognosens utfall så som kriget i Ukraina, lågkonjunktur och tillfälligt avstannat bostadsbyggande. Det låga födelsetalet påverkar planering av skolor och förskolor och måste följas upp kontinuerligt så att kommunen nyttjar befintliga lokaler på bästa sätt och att tillfälliga lösningar undviks i mesta möjliga mån. Andelen äldre, det vill säga åldersgruppen 80+ beräknas dock fortsätta öka vilket beror på stora födelsekullar under 40-talet

3 Mål och uppdrag

3.1 Av kommunfullmäktige fastställda riktningmål

3.1.1 Ett tryggare Ale

Förvaltningens plan för genomförande

Forskningen lyfter fram fyra aspekter som alla har bäring på trygghet;

Tillit och gemenskap

Tillit till andra invånare och känslan av gemenskap är avgörande faktorer för trygghet. När människor känner sig trygga med sina grannar och andra i området minskar risken för otrygghet. Social sammanhållning och positiva relationer bidrar till att skapa en trygg miljö.

Fysisk miljö och design

Utomhusmiljöer som är välbelysta, öppna och välskötta ger en känsla av trygghet. God utformning av offentliga platser, som parker och torg, är viktigt för att minska otrygghet.

Brottsförebyggande arbete

Samverkan mellan olika aktörer, som kommun, polis och civilsamhället är avgörande för att skapa trygghet. Förebyggande insatser, som ökad närvaro av polis och trygghetsvandringar, har visat sig vara effektiva.

Invånarnas perspektiv

Att involvera invånarna i trygghetsfrågor är viktigt. Medborgardialog och delaktighet kan bidra till att identifiera områden som behöver förbättras. Forskning bör även undersöka medborgarnas syn på trygghet i kommunen och utvärdera effekterna av olika åtgärder.

Serviceämnden har ansvar för den fysiska miljön i Ale när det gäller skapandet av nya lokaler och anläggningar, drift och skötsel av kommunens lokaler, anläggningar, dess yttre miljö och allmän platsmark som lekplatser, badplatser med mera. Fullmäktiges målsättning visar att ansträngningarna ska fortsätta, breddas och fördjupas. Arbetet med ökad trygghet inom serviceämndens ansvarsområden ska därför fortsätta och fördjupas. Kostnadseffektiva och trygghetsskapande åtgärder som till exempel bättre belysning ska välkomnas och anammas där så är möjligt.

3.1.2 Fokus på kundnytta i Ale

Ale kommuns grundläggande uppdrag är att utifrån kommunallagen möta kommunmedlemmarnas och andra intressenters behov och förväntningar på ett sätt som skapar både kollektiva fördelar och samhällsnytta inom kommunen som helhet; medborgarnytta. Samtidigt ska kommunen utifrån de ramar som lagstiftningen ger möta kommunmedlemmar, målgrupper och andra intressenters individuella behov utifrån ett kundperspektiv; kundnytta.

Förvaltningens plan för genomförande

Kommunfullmäktige har antagit ett särskilt riktningmål om fokus på kundnytta i Ale. För serviceämnden är dialogen med kunderna avgörande för förståelse mellan parterna och att förväntningarna på varandra är rimliga och på samma nivå från bägge parter. Återkoppling till och delaktighet med serviceförvaltningens kunder är därför viktig och behöver fortsätta utvecklas. Serviceförvaltningen skall därför hålla regelbundna dialogträffar på olika nivåer, där servicenivå, måluppfyllelse samt övriga överenskommelser diskuteras, som ett led i att utveckla detta arbete,

Verksamhetsservice arbete med serviceteam fokuserar på ökad kundnytta, bättre leverans och möjlighet att utöka servicetjänster inom ramen för ett nytt arbetssätt. Att använda hela verksamheten för att minska behovet av transporter och resursslöseri samt skapa mer attraktiva och omväxlande tjänster för medarbetare är ett steg på vägen för ökad kundnytta. Ökad kundnytta kan även uppnås genom ökad samverkan över förvaltningsgränserna

och inom verksamhetservice pågår i nuläget samarbete mellan lokalvården och kultur och fritidsanläggningar gällande föreningslokaler samt dialog gällande lokalvård inom hemtjänsten på socialtjänsten.

Fastighets arbete med en gemensam byggstandard för Ale kommun skapar förutsättningar att tillhandahålla effektiva och ändamålsenliga lokaler till rätt kostnad. Mål för standarden är att kommunen på sikt skall sänka sin totalkostnad för lokaler till förmån för invånarnära verksamheter. Även inom Servicenämndens nya ansvarområden sedan 2024, park och anläggningar kommer stort fokus att läggas på åtgärder som ökar kundnyttan. Exempel på detta är att öka tillgängligheten till kommunens anläggningar så att dessa i högre uträkning kan nyttjas av privatpersoner och föreningar samt att utveckla kommunens lekplatser, badplatser och grönområden för att stimulera till ett ökat friluftsliv.

Inom kosten hålls måltidsråd på enheterna där måltidsgästerna får möjlighet att påverka måltiderna inom de ramar kostverksamheten behöver förhålla sig till. Under 2024 startades i gång ett pilotprojekt, Teknisk meny, på en skola där matsedelplaneringen sker närmare gästen. Utvärdering av detta projekt sker under 2024. Om testet faller väl ut skulle detta kunna appliceras på flera skolor under 2025. Utmaningen är att fler matsedlar skall analyseras utifrån näringsinnehåll, ekonomi med mera. Fördelen är att lättare kunna anpassa utifrån olika önskemål och smakpreferenser på olika skolor.

3.1.3 En effektivare organisation i Ale

Förvaltningens plan för genomförande

Kommunfullmäktige har antagit ett särskilt riktningmål om en effektivare organisation i Ale. 2023 gavs ett specifikt från kommunfullmäktige om att genomlysna hela organisationen med fokus på effektivitet. Utifrån resultatet av genomlysningen togs ett antal åtgärder fram och utvecklades samt testades under 2024. Dessa åtgärder fortsätter nu i full skala under 2025.

Verksamhetservice införande av serviceteam har syftet att effektivisera arbetet gällande leverans av servicetjänster. Målet är att hela verksamhetsområdet ska användas mer effektivt och utföra tjänster där medarbetare redan arbetar i stället för att skicka olika yrkeskategorier till samma objekt. Detta skapar även möjlighet att hantera större beställningar med ökade krav mer effektivt.

Fastighets förbättringsområde "specialisering av vissa funktioner" för att minska beroendet av köpta tjänster kommer att fortsätta under 2025. Verksamhetens bedömning är även att skapandet av ny park- och anläggningsenhet kommer bidra till en effektivare organisation då samverkan fördjupas inom likvärdiga uppdrag och maskiner och annan utrustning nyttjas av fler än en enhet. Fastighet har också som fortsatt mål att löpande analysera och genomföra förbättringar och effektivisering av verksamheten som organisationsöversyn, transportoptimering och inte minst på vilket sätt vi utför uppdragen.

3.2 Av kommunfullmäktige fastställda mål

3.2.1 Hållbar kompetensförsörjning

Beskrivning

Säkerställ att vi använder alla kompetenser på rätt plats i organisationen och att vi automatiserar och effektiviserar i största möjliga utsträckning. Säkerställ arbetet med vidareutveckling av möjligheter att skapa karriärvägar för befintlig personal.

Förvaltningens plan för genomförande

Servicenämndens samtliga verksamheter har utmaningar med kompetensförsörjning. Både när det gäller att kunna rekrytera kompetent personal inom attraktiva yrken där konkurrensen är hård men också inom delar av verksamheter där sjukfrånvaron är hög. Svårighet finns även att rekrytera kompetenta måltidsmedarbetare. En ökad frisknärvaro är därför ett prioriterat förbättringsområde för hela servicenämnden tillsammans med en aktiv

kompetensförsörjningsplan.

3.2.2 Förenkla processer i syfte att leverera mer kundnytta genom ökad tillit mellan och inom organisationens olika delar.

Beskrivning

Arbetet med utveckling och integration av den tillitsbaserade styrningen och uppföljningen av densamma i förhållande till den antagna styrmodellen skall fortgå. Detta ska ske tillsammans med samtliga nämnder och bolag.

Förvaltningens plan för genomförande

Nödvändiga anpassningar kommer göras för att matcha den reviderade styrmodellen som förväntas lyftas för politiskt beslut i december. Därutöver fortgår förvaltningens arbete med att kontinuerligt se över, kartlägga och optimera processerna i verksamheten och i de fall som är aktuellt över förvaltningsgränserna som t.ex lokalförsörjningsprocessen och dess relation till samhällsbyggnadsprocessen.

3.2.3 Arbeta kontinuerligt med innovation och ständiga förbättringar, både inom den enskilda förvaltningen men också i ett förvaltningsövergripande perspektiv.

Beskrivning

Organisationen ska kontinuerligt ifrågasätta vad som går att förbättra och effektivisera för att höja kvalitet och/eller sänka kostnader. Det löpande arbetet skall ligga som en naturlig del i årshjulet och redogöras för i nulägesanalysen.

Förvaltningens plan för genomförande

Enligt beskrivning från KF kommer nämndens genomlysning att lyftas i nulägesanalysen.

3.2.4 Hållbart arbetsliv

Beskrivning

Kommunen som arbetsgivare ska främja trygghet, kompetens och professionell utveckling. Ständiga förbättringar ska präglade våra arbetsplatser där innovation och medarbetarengagemang står i fokus.

Förvaltningens plan för genomförande

Förvaltningen kommer arbeta utifrån den åtgärdsplan som personalutskottet ska besluta om baserad på rapporten om sjukfrånvaro och personalomsättning.

3.2.5 Verksamhetsskap - medarbetarskap

Beskrivning

För att stärka organisationen ska kommunen aktivt arbeta med att införa och utveckla principer för verksamhetsskap och medarbetarskap, utöver dagens arbete med ledarskap. Målet är att alla medarbetare ska känna sig delaktiga och engagerade i sitt arbete och att ledarskapet systematiskt stödjer detta.

Förvaltningens plan för genomförande

Principer för verksamhetsskap handlar om att skapa en tydlig struktur där organisationens mål styr arbete, med

fokus på effektivitet, kvalitet och kontinuerlig förbättring. Arbetet med verksamhetsskap ska betona vikten av att möta verksamhetens behov och skapa en balans mellan fokus på ledarskap och medarbetarskap. Arbetet ska samtidigt stödja och förstärka det redan pågående arbetet med att efterleva principerna för Sveriges bästa verksamheter. Införandet kräver ett gemensamt synsätt och framtagande av gemensamt arbetssätt avseende verksamhetsskap, ledarskap och medarbetarskap.

När alla har en gemensam förståelse för uppdraget och sina roller, minskar risken för missförstånd och rollkonflikter, vilket skapar en mer sammanhållen och effektiv verksamhet.

För att åstadkomma detta ska kommunen:

1. Skapa förutsättningar för att bedriva ett systematiskt och strukturerat arbete, med verksamhetsskap, på alla nivåer – ledning och styrning, enhet samt individ.
2. Förtydliga roller, mandat och uppdrag för att minska rollkonflikter och otydligheter, vilket bidrar till att medarbetarna kan arbeta mer effektivt.
3. Undersöka och införa metoder, genom arbetsgrupper och pilotprojekt, för att skapa konkreta förbättringar i verksamheten.
4. Avsätta resurser för att stödja detta arbete och säkra en långsiktig förbättring av verksamhetens resultat och effektivitet.

3.3 Av nämnden fastställda mål

3.4 Av fullmäktige fastställda uppdrag

3.4.1 Innovation och ständiga förbättringar

Beskrivning

Alla förvaltningar skall under Q1 2025 till nämnd redovisa olika förslag till utveckling och förbättring av verksamheten som var och en, eller till del av, motsvarar 1% av tilldelad budget. Nämnden ges då möjlighet att göra politiska prioriteringar motsvarande 1%. Processen är framåt tänkt att vara en naturlig del av årshjulet.

Förvaltningens plan för genomförande

Uppdraget som ges i beskrivningen från kommunfullmäktige redovisas enligt instruktion i nämndens nulägesanalys. I övrigt kommer verksamheternas arbete utifrån det kommungemensamma arbetet med ständiga förbättringar att samlas och konkretiseras i respektive verksamhet kopplat till detta uppdrag.

Uppdraget som ges i beskrivningen från kommunfullmäktige redovisas enligt instruktion i nämndens nulägesanalys. I övrigt kommer verksamheternas arbete utifrån det kommungemensamma arbetet med ständiga förbättringar att samlas och konkretiseras i respektive verksamhet kopplat till detta uppdrag.

3.4.2 Prioritera implementeringen av den nya värdegrunden i hela organisationen och skapa en struktur för att kontinuerligt kunna följa upp värdegrundens effekter över tid

Beskrivning

Ale kommun finns till för dess invånare, besökare och företagare. Kommunens nya värdegrund fastställer att kunden ska vara i fokus och att hela organisationen behöver ta ett gemensamt ansvar för detta. Det är avgörande att kommunens värdegrund genomsyrar hela organisationen. Detta innebär att en kulturförändring behöver ske och att den behöver hålla över en överskådlig tid framåt. Utvärderingen av värdegrundens effekter ska följa såväl kunders som anställdas upplevda förändring. Den externa kunddialogen är av stor vikt för att förstå och förfin

förändringsarbetet. För att ytterligare säkerställa implementering ska värdegrunden vara fokus för alla tillitsdialoger under 2025.

Förvaltningens plan för genomförande

Frågan om implementering har lyfts på flera chefsmöten under året där input lämnats kring hur kommunen på bästa sätt ska arbeta med implementeringen av värdegrunden. Förvaltningen kommer arbeta vidare med ett antal förslag och nyttja den implementeringsstrategi som förvaltningen arbetat fram under hösten.

Uppföljning och åiterrapportering kommer ske inom ramen för tillitsdialogerna där detta enligt kommunfullmäktiges beslut ska vara det genomgående temat. Dock kan det vara svårt att påvisa resultat redan under år 1 med den nya värdegrunden då kulturförändringar tar tid att implementera.

3.4.3 Prioritera arbetet med att sänka sjukfrånvaro och personalomsättning

Beskrivning

Implementera, följ upp och utvärdera löpande effekter av åtgärdsplan framtagen i utredning kring "Sjukfrånvaro och personalomsättning"

Förvaltningens plan för genomförande

Förvaltningen kommer, utifrån utredningen och i samverkan med HR-avdelningen, arbeta med åtgärderna som föreslås i utredningen. Implementering av åtgärder behöver ske differentierat utifrån vilken situation respektive enhet och verksamhet befinner sig i.

3.4.4 Öka tillgängligheten till kommunens anläggningar och lokaler och sänk driftskostnaderna

Beskrivning

Högt bokningstryck och kvalitetskrav på våra anläggningar och lokaler ställer krav på att vi flyttar positionerna framåt inom ny teknik för att kunna nyttja kommunens lokaler mer effektivt och sänka driftskostnader på våra anläggningar. Kommunen måste arbeta och bereda vägen för ökade investeringar i ny teknik som ger eftersökta effekter.

Förvaltningens plan för genomförande

Under 2024 har kultur och fritidsförvaltningen i samarbete med serviceförvaltningen genomfört en första fas i arbetet med att öka tillgängligheten till kommunens lokaler och anläggningar genom projektet "Uppgradering och utveckling av lokalbokningssystem" som skall möjliggöra för privatpersoner och föreningar att enklare boka tider och använda kommunens lokaler.

Förvaltningen kommer under 2025 ta initiativ till att projektet övergår till genomförandefas och att detta görs i samverkan med kommunledningsförvaltningen. Vidare kommer Fastighets drift- och underhållsenhet att fortsätta utveckla fastighetsdriften med stöd av ny teknik där bland annat en effektivare styrning av värme, ventilation och belysning kommer att vara ett fokusområde för 2025.

3.4.5 Förstärkt matkvalitet i skolor och äldreomsorgen

Beskrivning

Måltider som serveras i Ale kommun skall främja goda matvanor och folkhälsa. Genom en särskild satsning för att öka matkvalitén på kommunens måltider ges förutsättningar för en god måltidsupplevelse för såväl unga som äldre.

Förvaltningens plan för genomförande

Förvaltningen har som plan att höja matkvaliteten genom att se över menyplanering och inköp samt att fortsätta involvera gästerna i måltidsråd samt att se över fler möjligheter att involvera gästerna i menyplaneringen. Förvaltningen har som plan att även se över behovet av köksutrustning för att kunna tillaga mat på bästa sätt samt säkerställa kunskaper hos köksmedarbetarna. Måltidsupplevelsen påverkas av både maten, måltidsmiljön och av bemötande, vilket behöver samverkas över förvaltningar.

3.4.6 Friluftsförande insatser

Beskrivning

Utred insatser och/eller åtgärder som ökar vistelse i natur och miljö. Förslag ska utvärderas genom en omvärlds- och konsekvensanalys

Förvaltningens plan för genomförande

Förvaltningen har som plan att för servicenämndens nya ansvarsområde park och anläggningar genomföra en kartläggning av status på befintliga vandringsleder, badplatser och övriga grönområden samt arbeta fram en strategi för utveckling av dessa och eventuell komplettering av nya friluftsförande platser. Resultatet med förslag på tidplan och ekonomisk kalkyl kommer att presenteras under 2025.

3.4.7 Utred förutsättningar att vertikalt kunna blanda olika funktioner, till exempel kommunala verksamheter, verksamhetslokaler och bostäder mm

Beskrivning

För en hållbar samhällsplanering som dessutom ger en ökad social hållbarhet och trygghet, behöver Ale kommun hitta nya rutiner och förhållningssätt som ger oss möjlighet att stapla innehåll och verksamheter vertikalt, ibland kallat 3d-fastighetsbildning. Aktuella geografiska områden bör i första hand vara pendelstations nära. Utredningen skall belysa vilka eventuella hinder som finns idag samt ge förslag på nya rutiner eller andra åtgärder för att minimera eller helt eliminera eventuella hinder samt utvärderas genom en nuläges-, omvärlds- och konsekvensanalys. Utredningen är förvaltningsövergripande.

Förvaltningens plan för genomförande

Förvaltningen har som plan att i samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen genomföra en utredning i enlighet med kommunfullmäktiges uppdrag och beskrivning. Förvaltningen kommer att ta initiativet till att ett första möte hålls i början av 2025 och att en plan då läggs för genomförande och ansvarsfördelning förvaltningarna emellan.

3.4.8 Ruttoptimering för kommunens samtliga fordon

Beskrivning

Utred ruttoptimering och analysera kommunens samtliga fordon för att förstå hur fordon körs och används idag i syfte att fordonen används så effektivt som möjligt.

Förvaltningens plan för genomförande

Hantering av målet beror till största del på om serviceförvaltningen och verksamhetsservice får i uppdrag att hantera kommunens samtliga fordon. Det är först då det finns möjligheter att se över hela fordonsflottan och med det hantera effektiviteten. Förhoppningen är att beslut, efter remiss till berörda förvaltningar. Systemstöd

för att se över ruttoptimering finns implementerat men själva utredningen kommer med största sannolikhet ta stora resurser i anspråk. Andra kommuner har valt att anlita externa konsulter för att på så vis skapa en oberoende part som utreder medan vissa kommuner hanterar utredningen själva.

3.5 Av nämnden fastställda uppdrag

4 Hantering av nulägesanalysens förslag på förbättringar, effektiviseringar eller besparingar

I nulägesanalysen föreslogs förbättringar, effektiviseringar och besparingar. Enligt beslut i kommunfullmäktige ska hanteringen av dessa förslag redovisas i nämndplanen. Nedan redovisas prioriteringsordning och hur de förslag som prioriteras ska hanteras under året. Förslag som prioriteras kan också bedömas som redan genomförda om de har hanterats och bedömts som klara.

Kommunövergripande förslag på förbättringar, effektiviseringar eller besparingar hanteras i kommunstyrelsens nämndplan.

4.1 Nämndens hantering av förslag på förbättringar, effektiviseringar eller besparingar

4.1.1 Prioriterade förbättringar, effektiviseringar och besparingar

På kort sikt - fram till december 2025

I detta avsnitt beskrivs servicenämndens förslag till åtgärder med uppskattad effektivisering på kort sikt, fram till 2025-12-31.

Verksamhetsservice:

- Samverkan med övriga förvaltningar gällande behov av utökade servicetjänster inom ramen för service-team.
- Robotisering: Implementera fler robotiserande lösningar inom lokalvård.
- Fordonsorganisationen, översyn av uppdrag och mandat.

Kostverksamheten

Fortsatt arbete med att minska sjukfrånvaron inom kosten för att skapa hållbara och med det effektiva arbetsplatser. Hög sjukfrånvaro kostar och skapar ineffektivitet.

Fastighet:

- Stora investeringsvolymerna för skapande av lokaler till kommunens alla verksamheter ställer höga krav på att kommunen bygger utifrån optimal kundnytta till rätt kostnad och låg påverkan på miljön. Av denna anledning har verksamheten under 2024 påbörjat framtagandet av underlag till politiskt beslut om "byggstandard i Ale". I underlagen skall framgå olika alternativ till byggnivåer, byggkostnad, livscykelkostnaden och alternativens påverkan på miljön. Underlagen kommer också att presentera förslag på dimensionering av solcellsanläggningar på byggnadernas tak och/eller tillhörande mark. Målet är att underlagen skall vara klara för politiska beslut under första halvåret 2025.
- Effektivisering och optimering av lokalernas energiförbrukning kommer att fortsätta och utvecklas under kommande år.
- Utredda och genomföra samordningseffektiviseringar inom enheten park och anläggningar.
- Hög prioritering är att omgående skapa en kontinuitetsplan för verksamheten för att minska sårbarheten vid särskilda händelser som annars skulle få kännbara effekter för övriga verksamheter.

IT

Tydliggöra IT-enhetens organisatoriska placering och budget.

4.1.2 Ej för året prioriterade förbättringar, effektiviseringar och besparingar

Nedan förbättringar, effektiviseringar och besparingar redovisades i nulägesanalysen men prioriteras inte i denna

nämndplan.

I detta avsnitt beskrivs förslag till åtgärder med uppskattad effektivisering på längre sikt, efter 2025.

Verksamhetsservice:

Nybyggnationer: På sikt kan större effektiviseringar skapas genom byggnation av större objekt, både avseende personalbehov och för att minska sårbarheten.

Kostverksamhet

Nybyggnationer: På sikt kan större effektiviseringar skapas genom byggnation av större kök eftersom mindre kök är en utmaning för verksamheten både ur bemanningssynpunkt och ur en ekonomisk synvinkel.

Fastighet:

Utreda förutsättningarna att bygga mer flexibelt som möjliggör omställning av lokaler utifrån befolkningsutvecklingens svängningar. Arbetet kommer att påbörjas under 2025 men då Boverket nu genomför en större revidering av byggregler (BBR) behöver förvaltningen invänta dessa nya förutsättningar vilket kan innebära att ett färdigställt underlag kan komma att presenteras först 2026.

IT

Behov av att se över IT infrastruktur såsom nätverk, integration, IT arkitektur. Mer integrationskompetens behövs för applikationer och AI.

4.1.3 Redan genomförda förbättringar, effektiviseringar och besparingar

I detta avsnitt redovisas servicenämndens redan genomförda förbättringar, effektiviseringar samt besparingar.

Verksamhetsservice: Under 2024 har samverkan med övriga förvaltningar gällande utökade servicetjänster fortsatt och under 2025 kommer serviceteam att implementeras som gemensamt arbets sätt för verksamhetsservice serviceenheter.

Under 2024 har arbetet med att ser över vilka delar av verksamhetsservice som kan digitaliseras, automatiseras eller robotiseras fortsatt. Robotisering har testats under hösten 2024 och önskemålet är att utöka med ytterligare minst en robot under 2025.

IT: Inom IT pågår under 2024 två större utredningar, en avseende framtidens IT-organisation och en gällande ekonomisk genomlysningar. Den förstnämnda utredningen kommer eventuellt leda till förändringar och förbättringar men är i skrivande stund inte klart. Slutrapport inkommer i slutet av november 2024. Den ekonomiska utredning av IT-enheten kommer att genomföras under slutet av 2024 med slutrapport under Q1. Förhoppningen är att även detta underlag kommer att leda till förbättringar och effektiviseringar. Andra uppdrag som har genomförts listas nedan:

- Reparationer av datorer: förbättra flödet av hårdvara mellan personal/lärare/elever
- Kompetenshöjning inom IT verksamheten: mer gemensamt integrerat med digitaliseringskollegor i gemensam process
- Recycling/livscykel: Bättre rutin kring använd utrustning
- Kommunikation IT verksamhet
- Kommunikation kring IT-ärendeflöden

Kostverksamheten

Under året har kosten fortsatt sitt arbete med att minska sjukfrånvaron för att skapa hållbara och med det effektiva arbetsplatser.

Fastighet:

Under 2024 har servicenämnden tagit till sig två nya ansvarsområden då fastighetsrelaterat flyttas från kultur- och fritidsutskottet och ansvar för tillsyn och skötsel av allmän platsmark flyttats från samhällsbyggnadsförvaltningen. Arbetet pågår därför för att skapa en effektiv organisation i den nystartade enheten Park- och anläggning

och detta arbete kommer att fortsätta under 2025.

Effektivisering och optimering av lokalernas energiförbrukning har utförts under 2024 och kommer att fortsätta under 2025.

5 Ekonomisk sammanfattning

5.1 Ekonomisk sammanställning

Besluts/verksamhetsområden Belopp i tkr	2024		2025
	Prognos	Budget	Budget
Servicechef	-110	-6 376	-6 321
IT	0	-15 808	-15 896
Fastighet	0	-4 061	-54 572
Verksamhetsservice	-840	-46 905	-46 499
Kost	950	-76 498	-77 420
Totalt	0	-149 648	-200 708

Finansieringsmodell

Verksamhetsservice: Vaktmästeri och fordon har övergått till kommunbidrag under första halvåret 2024.

IT: Under 2024 skulle IT-verksamhetens finansieringsmodell att utredas inför eventuell övergång till kommunbidrag. Denna utredning har försenats. Ekonomiavdelningen tillsammans med IT-enheten tittar på möjlighet att finansiera ytterligare delar av enhetens verksamhet med kommunbidrag framöver. IT-verksamhetens nuvarande finansieringsmodell inrymmer en del som redan idag finansieras via kommunbidrag - det som rör den tekniska plattformen - samt en del som finansieras via intäkter för IT-tjänster från förvaltningarna (t.ex. IT-utrustning såsom datorer och bildskärmar).

Fastighet kommer inte att övergå till kommunbidrag under 2025, möjlighet att övergå till kommunbidrag behöver utredas ytterligare. Verksamhetens nuvarande finansieringsmodell består i huvuddrag av två delar, internhyran som helt och hållet är intäktsfinansierad utifrån förvaltningarnas lokalnyttjande, internhyran används för att finansiera drift och underhåll. Lokalförsörjningens kostnader för berörd personal bokförs på de investeringsprojekt där arbetet utförs och resulterar framgent i en kapitalkostnad på respektive internhyresobjekt.

Servicechef

Budgeten utgörs nästan uteslutande av personal- och personalrelaterade kostnader för ett fåtal centrala tjänster. Prognosen är minus 110 tkr vilket främst beror på en grupputvecklingsinsats av serviceförvaltningens chefer som genomförts under hösten.

Ingen förändring förväntas inför budget 2024.

IT

IT-enheten förväntas avsluta året med ett nollresultat. I denna siffra ligger lägre personalkostnader i och med vakanser men också högre kostnader för licenser och konsulter. Den tillförordnade enhetschefen från bemanningsföretaget har avslutats i juni, och en ny ordinarie IT-chef har tillträtt. Rekryteringar för att fylla personalvakanser har inte gett resultat under 2024, men de förväntas tillsättas under 2025. Det är dock fortsatt höga kostnader för konsultinköp, licenser, supportavtal och liknande, och arbete pågår med att komma tillrätta med det.

Budget för 2025 är i stort sett oförändrad förutom justeringar för lönerrevision och uppräknings för inflationen.

Fastighet

Fastighetsverksamhetens prognos vid årets slut visar 0. Tomställda lokaler har en prognos på -600 tkr där avvikelserna förklaras av minskade hyresintäkter för kommunhuset i Nödinge på grund av att utbildningsförvaltningen i samband med ombyggnationen flyttat sin administration till befintliga lokaler i Älvängen. Internhyrans prognos är + 600 tkr, vilket beror på minskade personalkostnader i och med vakanser. Detta löses under 2024 med internomflyttning samt vikariat. Tjänsterna kommer att vara tillsatta till 2025.

Fastighet har under perioden tagit emot fastighetsrelaterade uppgifter från kultur- och fritidsutskottet som genomfördes 1 juni samt parkenheten från samhällsbyggnadsnämnden som verkställdes 1 september, därav ök-

ningen i budget med drygt 50 000 tkr.

Verksamhetsservice

Verksamhetsområdet redovisar i prognosen en negativ avvikelse på 840 tkr, där -300 tkr ligger på stab verksamhetsservice därför att ett avgångsvederlag betalats ut, samt kostnader för lånad personal från en annan enhet inom service på grund av sjukskrivning. Serviceenheterna tillsammans lägger prognos på -540 tkr som till största delen beror på högre kostnader för leasingbilar samt förbrukningsmaterial.

Budget för 2025 är i stort sett oförändrad förutom justeringar för lönerrevision och uppräknig för inflationen.

Kost

Kostverksamheten prognostiserar en positiv avvikelse på 950 tkr. Livsmedelspriser som stabiliserats under 2023 samt färre barn än budgeterat inom förskolan har resulterat i lägre livsmedelskostnader. Vakanser hela året samt sjukskrivningar bidrar också till verksamhetens positiva avvikelse eftersom frånvaron inte ersätts fullt ut av vikarier. Kostransporten sköts numera av en extern leverantör och kostnaden för detta är i dagsläget samma som innan.

I budget 2025 tilldelas Kost extra medel på 2 000 tkr, men då befolkningsförändringen för främst förskolebarn påverkar negativt blir effekten bara drygt hälften.

5.2 Investeringsplan

Investeringsplan 2025-2028

(belopp i tkr)	247 200	404 800	532 600	465 100
Investering, namn	2025	2026	2027	2028
IV6096 Upprustning skol- och förskolegårdar	1 000	1 000	1 000	1 000
IV6301 Planerat underhåll yttre miljö	1 000	1 000	1 000	1 000
IV6303 Planerat underhåll Kulturbyggnader	1 000	1 000	500	500
IV6306 Akuta lokalbehov	5 000	5 000	5 000	5 000
IV6307 Korttidsvistelse och Korttidsstillsyn	3 000	12 000	12 000	0
IV6311 Ny skola och idrottshall Alafors	120 000	70 000	0	0
IV6312 Energibesparande åtgärder	3 500	3 000	3 000	3 000
IV6316 Om- och tillbyggnad Nolskolan		5 000	45 000	44 000
IV6357 Aroseniuskskolan	30 000	110 000	125 000	111 000
IV6363 Planerat underhåll lokaler	33 000	32 000	30 000	30 000
IV6382 Upprustning av idrottsanläggningar	1 500	1 500	1 500	1 500
IV6389 Arbetsmiljöåtgärder skolor och förskolor	500	500	500	500
IV6390 Mindre anpassningar skolor och förskolor	3 000	3 000	3 000	3 000
IV6415 Inventarier Kök (Utensilier)	200	200	200	200
IV6420 Övriga lokalutredningar enligt Lokalförsörjningsplan	1 000	1 000	1 000	1 000
IV6431 Ersättning av Byvägens förskola		1 000	2 000	30 000
IV6432 Förskola 2 Nödinge (Orkla)				6 000
IV6434 Ny skolbyggnad Nödinge			10 000	49 000
IV6435 Förskola 1 Nödinge (Backa)		5 000	30 000	23 000
IV6439 Ny förskola Surte			2 000	1 000
IV6442 Bohus ny skolbyggnad 7-9	18 000	105 000	87 000	0
IV6444 Ersättning Hövågen fsk				15 000
IV6463 Särskilt boende södra kommundelarna	1 000	21 000	129 000	77 000

IV6464 Mindre lokalanpassningar Drift o Underhåll	800	800	800	800
IV 6351 Särskilt boende Norra kommundelarna				1000
IV6352 LSS-boenden 6 lgh gruppboendestad Älvängen				5000
IV6353 LSS-boenden 14 lgh Serviceboendestad Älvängen				10000
IV7000 IT-investeringar	21 200	23 300	25 600	28 100
IV7152 Reinvesteringsanslag Service	1 000	1 000	1 000	1 000
IV7154 Inventarier Verksamhet Fastighet och IT	500	500	500	500
IV6318 Trygghets- och trivselskapande belysning	1 000	1 000	1 000	1 000
IV6359 Kommunens hus			15 000	15 000

6 Organisation och basverksamhet

6.1 Reglemente och nämndens uppdrag

Serviceförvaltningens övergripande målformulering är: ”Genom positivt bemötande, effektiv service och stolta medarbetare underlättar vi för Ale kommun”. Nämndens uppdrag är beskrivet i reglementet, senast uppdaterat den 17 juni 2024 av kommunfullmäktige enligt nedan.

Förvaltningens egendom

Servicekommittén ansvarar för kommunens byggnader och tillhörande anläggningar, gröna objekt samt kulturhistoriska replikor så som Vikingagårdens långhus, som är byggda eller förvärvade som verksamhetslokaler, kommunala anläggningar eller bostäder för kommunal myndighets verksamhet. Har kommunfullmäktige beslutat annat i fråga om förvaltningsansvaret för viss egendom gäller dock detta. Ansvaret för byggnader och anläggningar som är kommunägd egendom innebär att nämnden har förvaltningsansvaret för egendomen, med undantag för de frågor i vilka samhällsbyggnadsnämnden företräder kommunen som fastighetsägare enligt reglemente för samhällsbyggnadsnämnden 12§ och 13§.

Servicekommittén ansvarar för parker och annan allmän platsmark kommunen är huvudman för och de badplatser som i lokala ordningsföreskrifter i Ale kommun (3§) jämställs med offentlig plats. Servicekommittén ansvarar för kommunala idrotts-, fritids- och kulturanläggningar såsom idrottshallar, idrottsplatser, elljusspår, vandringsleder, ridvägar och teatrar.

Lokalförsörjning

Servicekommittén ansvarar för kommunens lokalförsörjning. Servicekommittén ska efter samråd med övriga nämnder upprätta lokalförsörjningsplan för kommunens myndigheters behov av lokaler och bostäder på kort och lång sikt.

Internpost

Servicekommittén ansvarar för kommunens in- och utgående post samt post mellan kommunala enheter. Ansvaret omfattar inte digital post.

Kommungemensam IT-verksamhet

Servicekommittén ansvarar för kommungemensam IT-verksamhet förutom det som kommunstyrelsen ansvarar för som är övergripande och samordnande digital verksamhetsutveckling samt vid behov prioritering av sådan verksamhet.

Övrig internservice

Servicekommittén får bedriva verksamheter bestående av service till kommunens myndigheter, såsom lokalvård, kostverksamhet, vaktmästeritjänster och allmän verksamhetsservice samt tillhandahållande av fordon för kommunens behov.

6.2 Beskrivning av basverksamhet

Verksamhet fastighet

Verksamhetens lokalförsörjningsenhet, drift- och underhållsenhet samt park och anläggningsenhet har med fokus på långsiktig kommunnytta det övergripande ansvaret för anskaffning, förvaltning och avveckling av lokaler till Ale kommuns olika verksamheter samt skötsel av Ale kommuns parker och anläggningar.

Lokalförsörjning: Enheten består av 8 medarbetare och ansvarar för strategisk lokalplanering, ny- om- och tillbyggnationer samt in- och uthyrning av lokaler. I det dagliga arbetet ingår även att vara teknisk, ekonomisk och juridisk rådgivare i lokalfrågor åt kommunens samtliga verksamheter samt förvaltningens fakturaadministration.

Drift och Underhåll: Enheten består av 18 medarbetare och har som huvuduppdrag att hantera drift, tillsyn och

skötsel av kommunens fastigheter. I arbetsuppgifterna ingår bl. a injustering av värme och ventilation, tillsyn av kylanläggningar i storkök och ishall, vattenprovtagning, byte av fläktheter, reparationer, mindre underhållsåtgärder samt verksamhetsanpassningar i form av ombyggnationer. Man ansvarar också för att genomföra underhåll utifrån en beslutad underhållsplan, samt jobba med driftoptimeringar och energibesparingar. Säkerhetsfrågor kopplat till lokalerna ligger också inom denna enhet. Tillsyn, skötsel och underhåll av kommunens mark sköts på uppdrag internt av enhet Gata/Park inom sektor samhällsbyggnad.

Park och anläggning: Enheten består av 28 medarbetare och har som uppdrag att ansvara för tillsyn, skötsel, underhåll och utveckling av yttre miljön runt kommunala lokaler, kommunala idrotts-, fritids- och kulturanläggningar, parker, lekplatser och annan allmän platsmark kommunen är huvudman för, kommunala badplatser, ellyssspår, vandringsleder, ridvägar och teatrar. Enheten har även uppdraget att i nära samverkan med kommunledningsförvaltningens avdelning för invånarservice stödja utvecklingen av kultur- och fritidsföreningar. Enheten ansvarar även för förvaltningens supportfunktion.

Verksamhetsservice

Verksamhetsservice består av ca 85 medarbetare. Verksamheten består för närvarande av tre serviceenheter med lokalvård, vaktmästeri och fordon. Majoriteten av serviceenheternas arbete består av lokalvård samt vaktmästeri-relaterade tjänster.

Fordonsorganisationen levererar tjänster som bilvård, skadekontroll, leasingavtal, service, elcykelpool och posthantering.

IT-enheten

IT-enheten har ca 15 medarbetare och ansvarar för drift, utveckling och support av kommunens verksamhetssystem, nätverk, datorer, telefoner och läsplattor. Enheten stöttar också förvaltningarna vid införande av verksamhetssystem och samordnar inköp av hårdvara och programvara.

Verksamhet kost

Verksamhet kost består av 36 kök och 96 medarbetare. Verksamheten är indelad i tre enheter Kost Blå, Kost Gul och Kost Röd med varsin enhetschef. Kosten tillagar och bereder måltider till skolor, förskolor och särskilda boenden i Ale Kommun.

Kostprogram för måltider i Ale kommun är styrande för kostverksamheten.

Måltiderna ska ge brukarna en näringsriktig kost av god kvalitet enligt de Nordiska näringsrekommendationerna (NNR) och de riktlinjer som är framtagna av Livsmedelsverket (SLV). Riktlinjerna från Livsmedelsverket (SLV) ”Nationella riktlinjer för måltider i skolan, Nationella riktlinjer för måltider i förskolan och Nationella riktlinjer för måltider i äldreomsorgen” ska följas.

Förvaltningsorganisation

6.2.1 Verksamhetsmått

6.3 Kommentar verksamhetsmått